

ASPECTE PRIVIND RECICLAREA ȚESĂTURILOR DENIM CU POSIBILITĂȚI DE IMPLICARE ÎN ELABORAREA NOILOR COLECȚII VESTIMENTARE

Ana CARAUȘ

Departamentul Design și Tehnologii în Textile, grupa DDP-211M, Facultatea de Design,
Universitatea Tehnică a Moldovei, Chișinău, Moldova

Autorul corespondent: Ana Carauș, e-mail ana.caraus@dtpp.utm.md

Îndrumător/coordonator științific: Jana CÎRJĂ, conf.univ., dr., Facultatea de Design,
Universitatea Tehnică a Moldovei, Chișinău, Moldova

Rezumat. *Lucrarea prezintă o sinteză a soluțiilor tehnice de elaborare a diverselor produse vestimentare din țesături Denim reciclate. De asemeni este descris fenomenul „upcycling” pentru sortimentul produselor de blugi confecționați din țesături Denim, criteriile și factorii implicați în etapa de selectare a materialelor pentru transformarea îmbrăcăminte uzate moral sau cu zone defecte, în produse noi calitative cu valoare de prezentare adăugată.*

Cuvinte cheie: *Denim, Upcycling, uzură, blugi, sustenabilitate, industria modei*

Introducere

Sustenabilitatea - reprezintă una din preocupările actuale ale creatorilor de produse vestimentare și presupune orientarea către o industrie a îmbrăcăminte care folosește și reutilizează materialele sigure, protejează ecosistemele și oferă o nouă viață produselor re proiectate.

Sustenabilitatea produselor de îmbrăcăminte prezintă o direcție de dezvoltare pe termen lung și implică o atitudine responsabilă privind mediul ambiant, social și economic. Impactul negativ al industriei textile asupra mediului ambiant și întregii omeniri devine o problemă tot mai actuală pentru cercetătorii ecologiști. Colaborarea reciprocă între producători și consumatori, devine tot mai necesară și reflectă un singur scop, cel al protejării ecosistemului, astfel asigurând diminuarea fenomenelor distrugătoare ce au loc de la an la an pe Pământ.

Varietatea de modele de îmbrăcăminte intermediară ce se regăsește în garderoba fiecărui purtător, este determinată nu doar de tendințele modei, ci și de dorința de a purta produse cu caracter personalizat în concordanță cu caracteristicile individuale și preferințele purtătorului. Aceste tendințe, contribuie intens la acumularea de produse uzate moral sau neconforme caracteristicilor dimensionale ale corpului. În acest context, studiul în cadrul lucrării s-a orientat spre reutilizarea produselor de blugi din țesătură *Denim*, identificarea cerințelor de selectare a materialelor și elaborarea noilor produse vestimentare.

Denimul este o țesătură omniprezentă care a fost populară de zeci de ani și este purtată de oameni din întreaga lume. Cu toate acestea, producția și eliminarea de către industria modei a articolelor de îmbrăcăminte din denim au un impact semnificativ asupra mediului. Pe măsură ce consumatorii devin din ce în ce mai conștienți de necesitatea unei mode sustenabile, a existat un interes din ce în ce mai mare pentru producția durabilă de denim și metodele de reciclare. Analizând produsele create din Denim, s-a stabilit că blugii sunt cel mai popular produs. Potrivit Centrului pentru Comerț Internațional (ITC), o agenție comună a Organizației Mondiale a Comerțului (OMC) și a Națiunilor Unite (ONU), comerțul global cu blugi din Denim a valorat peste 13 miliarde USD în 2019. Primii cinci exportatori de denim din Lumea erau China, Bangladesh, Vietnam, Turcia și Pakistan, China deținând cea mai mare parte a exporturilor de denim. În ceea ce privește producția, ITC raportează că în 2019, lumea a produs peste 2,5 miliarde de perechi de blugi, China, Bangladesh și India fiind cei mai mari producători [1, 2].

Aspecte teoretice privind selectarea materialelor textile reciclate

Upcycling-ul este o modalitate durabilă și creativă de a reutiliza articole vechi sau nedorite, transformându-le în produse noi și cu proprietăți îmbunătățite. Un material popular care este adesea reciclat este Denimul, o țesătură robustă și durabilă, care poate fi transformată într-o gamă largă de articole de îmbrăcăminte și accesorii noi.

Aplicarea tehnicilor upcycling în produsele vestimentare moderne trebuie să se realizeze în concordanță cu tendințele actuale ale modei. Prin urmare, este nevoie de realizat analiza structurală a formei ansamblurilor vestimentare, identificarea metodelor de modelare constructiv-tehnologică, precum și selectarea metodelor de prelucrare și asamblare a produsului renovat.

Produsele de îmbrăcăminte pot fi actualizate cu modificări minime sau să genereze un produs nou diferit ca construcție și formă de vestimentul inițial. Prin urmare, vestimentul realizat cu modificări minime presupune ornamentarea îmbrăcăminteii prin aplicarea tehnicilor manuale de decor, prin înlocuirea sau modificarea configurației unor detalii, iar produsul nou se obține prin combinarea reperelor produsului inițial și alte materiale diferite ca culoare, structură, densitate, elasticitate și flexibilitate [3]. În acest scop, este nevoie de a identifica soluții constructive și compozițional-artistice ce pot fi utilizate la modificarea produselor vestimentare. Ele vor contribui la diversificarea stilistică a îmbrăcăminteii, evidențiate prin:

- Contrastul materialelor utilizate în produs;
- Diferențierea elementelor compoziției produsului;
- Evidențierea metodelor de formare spațială;
- Asimetria detaliilor, petelor de culoare și amplasarea elementelor de garnisire;
- Combinarea culorilor contrastante, nuanțelor și culorilor complementare;
- Aplicații și diferite metode de ornamentare;
- Realizarea picturilor pe material sau serigrafie;
- Vopsirea materialului textil

Criterii și cerințe privind selectarea materialelor Denim reciclate

Etapa de selectare a materialelor textile în cazul proiectării produselor vestimentare din materiale reciclate este foarte importantă și implică o mulțime de factori. Unul din factorii de bază în selectarea țesăturilor Denim este gradul de uzură. În rezultatul analizei organoleptice a materialelor reciclate și identificării tipurilor de uzură se poate stabili destinația produsului nou proiectat. Denimul se selectează după componența sa fibroasă, astfel încât, se dă prioritate textilului cu procentaj maxim de bumbac. Prezența în componența fibroasă a elastanului sau al altor fibre, sporește gradul de elasticitate a textilului, proprietate ce poate deveni un obstacol la combinarea bucăților de materiale provenite din diferite produse supuse reciclării. Se atrage mare importanță zonelor șezutului, zonelor liniei pasului, zona terminației. Aceste sectoare se analizează la prezența rupturilor, subțierii materialului textile sau prezenții scamelor. Prezența acestor factori reduce din durabilitatea materialului, astfel produsele care se preconizează a fi create se pot obține ne durabile sau estetic nepotrivite.

Denimul este folosit pentru crearea unui divers spectru de produse. Printre ele se numără: blugi, fuste, gecii, cămăși, veste, produse de corsetărie, salopete, pantaloni scurți, acoperăminte pentru cap, pușculițe, genți. La etapa de upcycling, analizând toată gama de produse, s-a ajuns la concluzia că nu toate produsele sunt potrivite pentru ca din ele să se creeze noi produse. Rezultatele cercetării sunt prezentate în tabelul 1.

Un alt criteriu important în selectarea blugilor este stilul și designul lor. Pentru un proces de upcycling reușit, se propune selectarea blugilor clasici, de silueta evazată sau dreaptă cu cât mai puține secționări constructiv-decorative. Prezența în abundență a furniturii, a buzunarelor sau al altor elemente decorative, minimizează posibilitatea de a transforma produsul într-un element nou.

Tabelul 1.

Posibilități de aplicare a tehnicii *Upcycling* pentru țesătura *Denim*

Produse din denim	Blugi	Fuste	Geci	Cămăși	Veste	Produse de corsetărie	Salopete	Pantaloni scurți	Acoperăminte pentru cap
Produse care v-or fi create prin <i>Upcycling</i>									
<i>Blugi</i>	-	+	-	-	-	-	-	-	-
<i>Fuste</i>	+	+	-	+	-	-	-	-	-
<i>Geci</i>	+	+	-	+	-	-	-	-	-
<i>Cămăși</i>	+	+	-	-	-	-	-	-	-
<i>Veste</i>	+	+	+	+	-	-	-	-	-
<i>Produse de corsetărie</i>	+	+	+	+	-	-	-	-	-
<i>Salopete</i>	+	+	-	+	-	-	-	-	-
<i>Pantaloni scurți</i>	+	+	-	-	-	-	-	-	-
<i>Acoperăminte pentru cap</i>	+	+	-	+	-	-	-	-	-
<i>Pușculițe</i>	+	+	+	+	+	-	+	+	-
<i>Genți</i>	+	+	+	+	+	-	+	+	-

„+” Produse care pot fi create prin procesul de *Upcycling* din alte produse

„-” Produse care nu pot fi create prin procesul de *Upcycling* din alte produse

Un factor important îl prezintă extinderea duratei de viață a produselor, prin re folosirea acestora de mai multe ori, aplicând principiul 3R [4].

Principiul 3R propune mai multe modalități de gestionare a deșeurilor vestimentare:

- Reutilizarea produselor prin redistribuire și vânzare;
- Repararea unor produse întregi sau a unor părți componente;
- Reciclarea materiei prime pentru a contribui la producerea altor bunuri.

Cerințele impuse de consumator sunt asigurate prin selectarea armonioasă a culorii, facturii, desenului, decorului și structurii materialului în corespundere cu forma compozițional-constructivă a produsului.

Astfel, în rezultatul studiului bibliografic, se impune necesitatea selectării materialelor reciclabile bazată pe următoarele criterii,:

- După tipul legăturii;
- Direcția liniilor de aspect;
- După densitatea de suprafață
- După grosimea materialului textile
- După componența fibroasă

Procesul de creare a produselor din blugi, prin procesul de *upcycling*, se descrie în 4 etape conform schemei din figura 1.

Figura 1. Etapele de creare a noilor produse vestimentare din țesătură Denim reciclat

Elaborarea ansamblurilor de îmbrăcăminte din țesătură *Denim* prin aplicarea metodei de modificare a aspectului și formei pieselor vestimentare inițiale poate fi realizată prin procedeul de dezasamblare a produsului în părți componente ce presupune descoaserea tuturor cusăturilor de asamblare ale acestuia. Reperele obținute se evaluează organoleptic și se sortează pentru re folosirea ulterioară.

Concluzii

Tehnicile upcycling sunt promovate cu scop de a sensibiliza populația de pe glob în ideea de a diminua-reduce consumul excesiv de produse de către consumatori, de a educa noile generații cu privire la achiziționarea produselor vestimentare echilibrat. Este important de cunoscut, că fiecare produs vestimentar nou creat în parte implică procese tehnologice de fabricare ce poluează mediului ambiant și consumă resursele naturale care sunt limitate. În concluzie, achiziționarea produselor vestimentare la necesitate și nu doar de dragul shoppingului și creând mormane de produse vestimentare devalorizate moral, este o necesitate prioritară în salvarea ecosistemului.

Referințe

1. Centrul de Comerț Internațional (ITC). Blugi denim. [online][accesat la 30.01.2023]. Disponibil <https://www.intracen.org/>
2. Love Your Clothes. (n.d.). How to Upcycle Denim Jeans. Retrieved from [online][accesat la 30.01.2023] <https://www.loveyourclothes.org.uk/>
3. HENNINGER, C., J ALEVIZOU, P., GOWEREK, H., RYDING, D., *SUSTAINABILITY IN FASHION. A Cradle to Upcycle Approach*. Switzerland: Palgrave Macmillan, 2017. 284 p. ISBN 978-3-319-51252-5
4. RAJKISHORE, N., *Sustainable Technologies for Fashion and Textiles*. Sawston: WOODHEAD PUBLISHING, 2020. 392 p. ISBN: 978-0-08-102867-4